

NORGES HØYESTERETT

Den 4. juli 2018 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matningsdal, Bårdsen og Høgetveit Berg i

HR-2018-1327-U, (sak nr. 18-091463SIV-HRET), sivil sak, anke over beslutning:

A

B

(advokat Erik Eldjarn)

mot

C

(advokat Ingjerd Meling Rosslund)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens beslutning om å nekte anke fremmet i sak om eiendomsrett til garasje, og reiser spørsmål om den ene lagdommerens habilitet, samt spørsmål om lagmannsretten har gått utenfor partenes påstandsgrunnlag.
- (2) A og B er sønner av D. D og C har tvistet om rettighetene knyttet til eiendommen gnr. 00, bnr. 00 i X kommune, herunder om leierett til våningshuset og eiendomsrett til garasjen. A og B har i en viss utstrekning bodd i våningshuset sammen med D, samt benyttet garasjen.
- (3) Nord-Troms tingrett fastslo ved dom av 29. april 2016 at leieavtalen til våningshuset var rettmessig hevet av C på grunn av vesentlig mislighold fra D, fordi A og B bodde der i stor utstrekning. Det ble i dommen også fastslått at C i relasjon til D var eier av garasjen på eiendommen.
- (4) D anket Nord-Troms tingretts dom. Anken ble forkastet ved Hålogaland lagmannsretts dom av 28. oktober 2016. Høyesteretts ankeutvalg besluttet 17. januar 2017 at Ds anke over lagmannsrettens dom ikke ble tillatt fremmet. Det er dermed rettskraftig avgjort at C i relasjon til D er eier av garasjen.
- (5) Det er videre avgjort at D med husstand – A og B – må fravike både våningshuset og garasjen, etter at ankeutvalget ved beslutning 30. april 2018 nektet å fremme Ds anke over lagmannsrettens kjennelse om fravikelse av 26. januar 2018 (sak 17-193679ASK-HALO). Det er lagmannsrettens uttalelser i denne kjennelsen som foranlediger spørsmålet om den ene lagdommeren var inhabil til å behandle anken som herværende sak dreier seg om.

(6) Parallelt med rettsprosessen mellom D og C, tok A og B 1. mars 2017 ut stevning mot C med påstand om at de er eiere av garasjen på eiendommen. Kravet er basert på at de har hevdet slik rett.

(7) Nord-Troms tingrett avsa 5. desember 2017 dom med slik slutning:

"1. C frifinnes.

2. B og A dømmes in solidum til innen 2 – to – uker fra dommens forkynnelse å betale 91 570 – nittientusenfemhundreogsytti – kroner i sakskostnader til C."

(8) A og B anket dommen. Hålogaland lagmannsrett traff 11. april 2018 beslutning med slik slutning:

"1. Anken nektes fremmet.

2. A og B tilpliktes innen 2 – to – uker å betale 33 520 kroner i sakskostnader for lagmannsretten til C."

(9) A og B har anket over saksbehandlingen. De gjør gjeldende at den ene lagdommeren var inhabil til å behandle anken siden han hadde vært dommer i kjennelsen avsagt 26. januar 2018. I den saken uttalte lagmannsretten at det var åpenbart at A og B ikke hadde hevdet eiendomsrett til garasjen, og lagdommeren hadde dermed tatt standpunkt til spørsmålet som anken i denne saken dreier seg om. De anfører også at lagmannsretten har gått utenfor partenes påstandsgrunnlag ved å vise til hevdsloven § 4 annet ledd.

(10) C har gjort gjeldende at det ikke foreligger saksbehandlingsfeil i form av inhabilitet, siden spørsmålene som var til vurdering i de to avgjørelsene var ulike og hadde ulike parter. Hun anfører videre at lagmannsretten ikke har gått utenfor partenes påstandsgrunnlag, da beslutningen bygger på de faktiske forhold som ble gjort gjeldende av partene.

(11) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalget kan prøve lagmannsrettens saksbehandling, jf. tvisteloven § 29-13 femte ledd fjerde punktum.

(12) Utgangspunktet for habilitetsvurderingen er Grunnloven § 95 første ledd første punktum, jf. EMK artikkel 6, og domstolloven § 108. Siden saken her gjelder en beslutning om ankenektelse, finner utvalget grunn til å minne om HR-2017-139-U, hvor det i avsnitt 10 uttales:

"En avgjørelse om å nekte en anke fremmet etter tvisteloven § 29-13 andre ledd fordi lagmannsretten finner det klart at anken ikke vil føre frem, er en realitetsavgjørelse, jf. Rt-2009-1118 avsnitt 114. En dommer som ville være inhabil til å delta ved avgjørelsen av anken etter ordinær ankeforhandling, vil derfor også være inhabil til å treffe avgjørelse om å nekte anken fremmet."

(13) Spørsmålet er om uttalelser i Hålogaland lagmannsretts kjennelse av 26. januar 2018 om fravikelse medfører at lagdommer Stokkan ville være inhabil ved en ordinær ankeforhandling i herværende sak og dermed også er inhabil til å treffe beslutning om ankenektelse. I lagmannsrettens kjennelse uttales blant annet følgende:

"Lagmannsretten er kommet til at krav om fravikelse av garasjen skal tas til følge. Besittelsen og rådigheten over garasjen er avledet fra D, og hun har ingen rett. Det er åpenbart at A og B ikke har rett til å besitte garasjen, i alle fall ikke på det rettsgrunnlag som ble anført for tingretten, nemlig hevd."

- (14) Det foreligger følgelig et klart standpunkt fra lagmannsretten, herunder dommer Stokkan, vedrørende det spørsmålet anken til lagmannsretten gjelder i vår sak. Dette er – etter en objektiv målestokk – egnet til å reise tvil om dommer Stokkans nøytralitet i behandlingen av anken.
- (15) Lagmannsrettens ~~kjennelse~~ *beslutning** må etter dette oppheves, jf. tvisteloven § 29-21 annet ledd bokstav b, jf. § 30-3 annet ledd bokstav c. Det er da ikke nødvendig å ta stilling til om lagmannsretten i sin avgjørelse har gått utenfor partenes påstandsgrunnlag.
- (16) Ankende part har krevet sakskostnader for Høyesterett. Kravet tas til følge, jf. tvisteloven § 20-2. Det er ikke inngitt sakskostnadsoppgave. Beløpet kan passende settes til 7 500 kroner, inkludert merverdiavgift. I tillegg kommer rettsgebyr på 6 780 kroner, totalt 14 280 kroner.
- (17) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

Lagmannsrettens ~~kjennelse~~ *beslutning** oppheves.

I saksomkostninger for Høyesterett betaler C til B og A 14 280 – fjortentusentohundreogåtti – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av kjennelsen.

Arnfinn Bårdsen
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Borgar Høgetveit Berg
(sign.)

*Rettet 12. juli 2018 i medhold av tvisteloven § 19-8.

Borgar Høgetveit Berg
(sign.)

Riktig utskrift: